

Imię i nazwisko

- 1** Ustal, które z opisów umieszczonych w poniższej tabeli dotyczą Wyżyny Śląskiej, a które – Wyżyny Lubelskiej. Wpisz znak X w odpowiednich rubrykach tabeli. (.... /4 pkt)

Lp.	Opisy	Wyżyna Śląska	Wyżyna Lubelska
1.	Występują tam hałdy usypane z ogromnych ilości odpadów górnictwa.		
2.	Znajduje się tam Korzeniowy Dół, jeden z najgłębszych wąwozów w Polsce.		
3.	Znajduje się tam pozostałość po dawnym wulkanie.		
4.	Rośliny uprawne charakterystyczne dla tej krainy to tytoń i chmiel.		

- 2** Podkreśl nazwy tych spośród podanych gatunków roślin lub zwierząt, które są chronione w Tatrzańskim Parku Narodowym. (.... /1 pkt)

 limba nietoperz kozica brzoza ojcowska

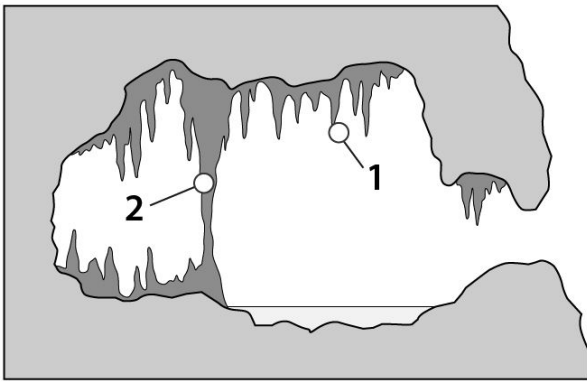
- 3** Rozpoznaj formę terenu przedstawioną na poniższej fotografii, a następnie zapisz nazwę krainy geograficznej w Polsce, w której tego typu formy występują. (.... /2 pkt)

Forma terenu:

Kraina geograficzna:

- 4** Na rysunku przedstawiono wybrane formy skalne, które występują w jaskiniach. Zapisz nazwy form, które na rysunku oznaczono cyframi 1 i 2. (.... /2 pkt)

1.
 2.

5 Fotografie A–D przedstawiają wybrane formy rzeźby terenu. Wpisz do tabeli nazwy tych form oraz nazwy (..../4 pkt) krain geograficznych, na których obszarze występują, wybrane spośród podanych.

Tatry, Pojezierze Mazurskie, Wyżyna Lubelska, Wyżyna Śląska

A. B.

C. D.

Litera	Fорма rzeźby terenu	Kraina geograficzna, w której występuje
A		
B		
C		
D		

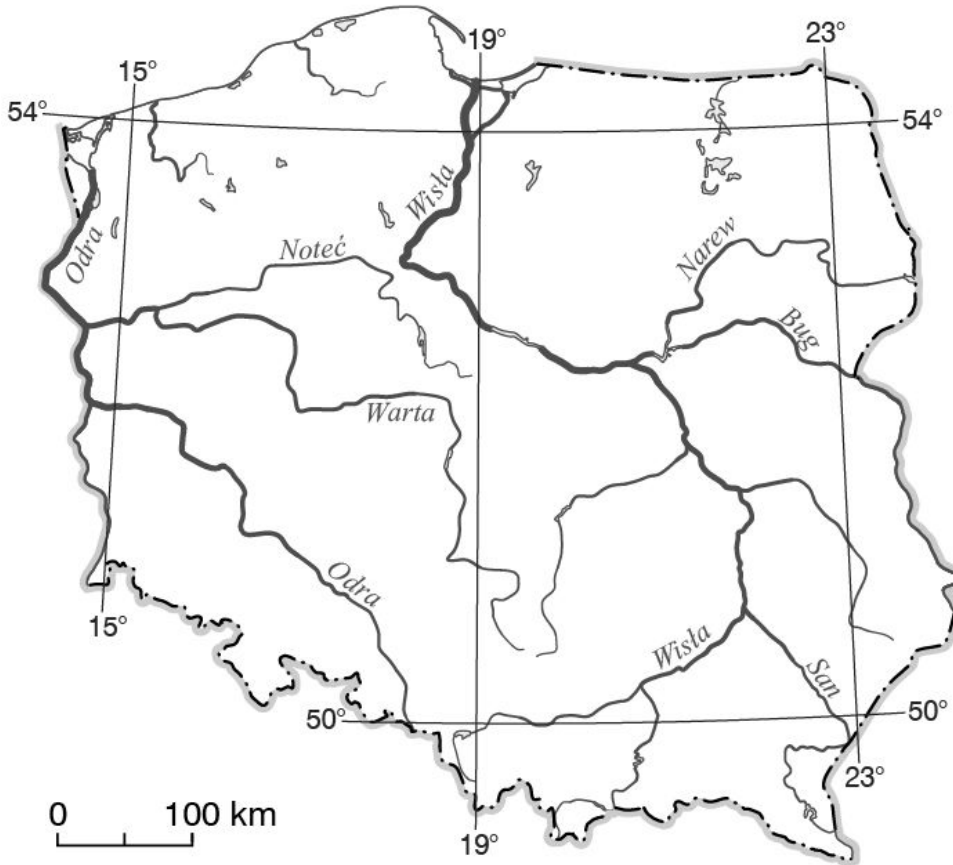
6 Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa. (..../3 pkt)

1.	Symbolem Ojcowskiego Parku Narodowego jest nietoperz.	P	F
2.	Przez Wyżynę Krakowsko-Częstochowską przebiega szlak turystyczny zwany Szlakiem Orlich Zamków.	P	F

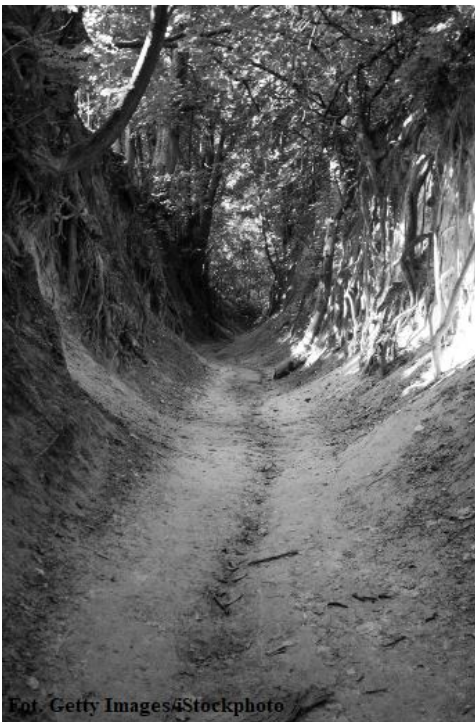
3.	Przykładem rośliny porastającej Wyżynę Krakowsko-Częstochowską jest brzoza ojcowska.	P	F

7 Na mapie konturowej Polski zaznacz znakiem X Tatry.

(.../1 pkt)

8 Rozpoznaj formę terenu przedstawioną na poniższej fotografii, a następnie wyjaśnij, w jaki sposób powstała. (.../2 pkt)

Forma terenu:

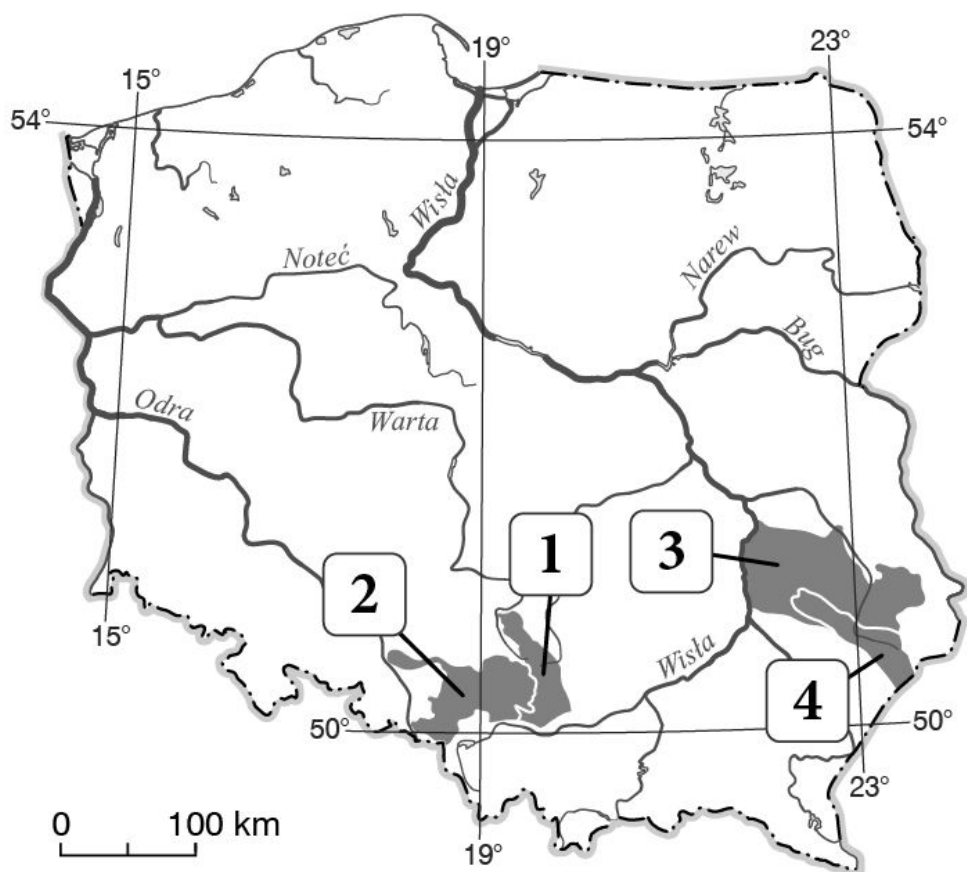
Powstawanie:

9 Wymień cztery negatywne skutki rozwoju przemysłu na Wyżynie Śląskiej.

(.../2 pkt)

10 Przyjrzyj się mapie i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(.../1 pkt)

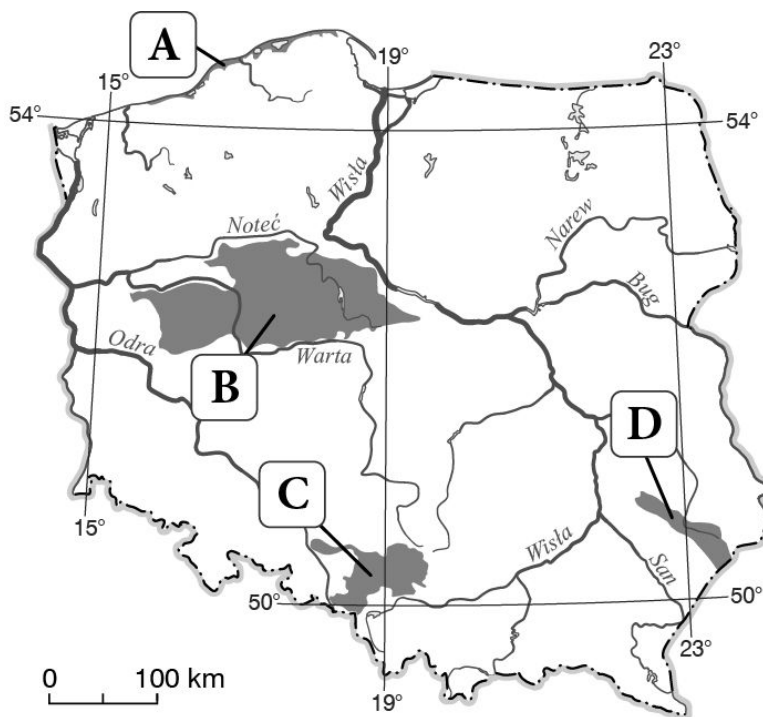

Na poniższej mapie Wyżyny Śląska została oznaczona numerem

A. 1. B. 2. C. 3. D. 4.

11 Rozpoznaj krainy geograficzne zaznaczone na mapie literami A–D i wpisz w odpowiednich miejscach ich nazwy wybrane spośród podanych poniżej.

(.../2 pkt)

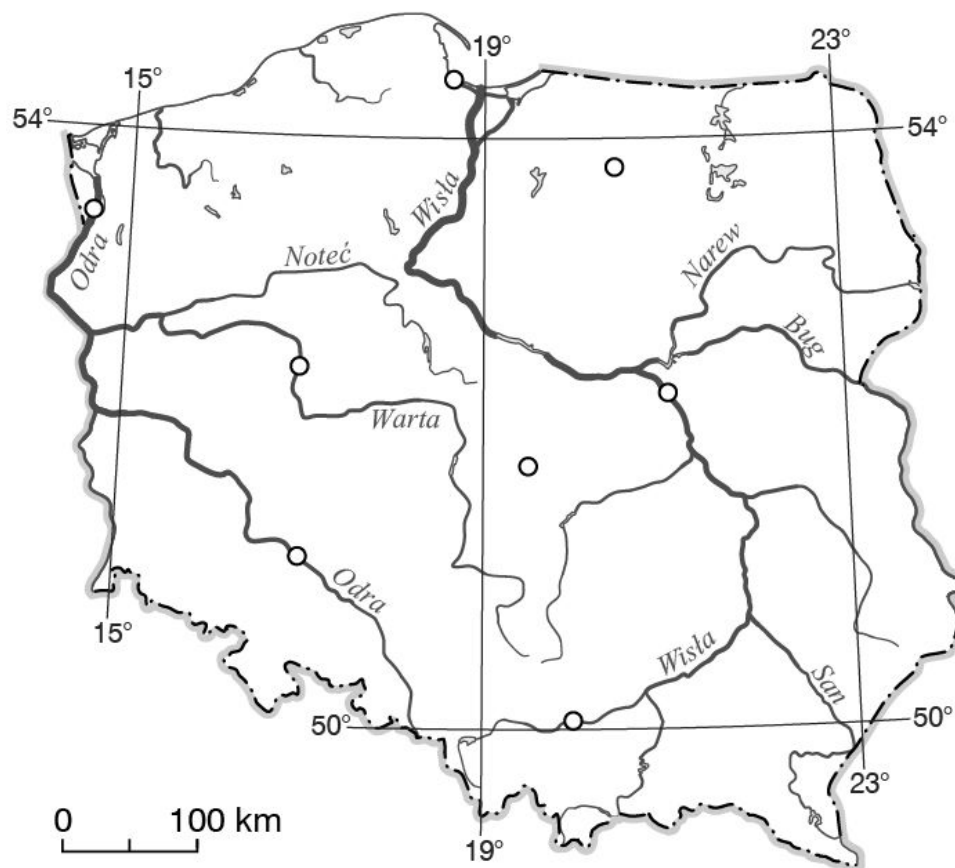
- A.
- B.
- C.
- D.

12 Podaj nazwę chronionego gatunku zwierząt, który występuje w Tatrzańskim Parku Narodowym.

(.../1 pkt)

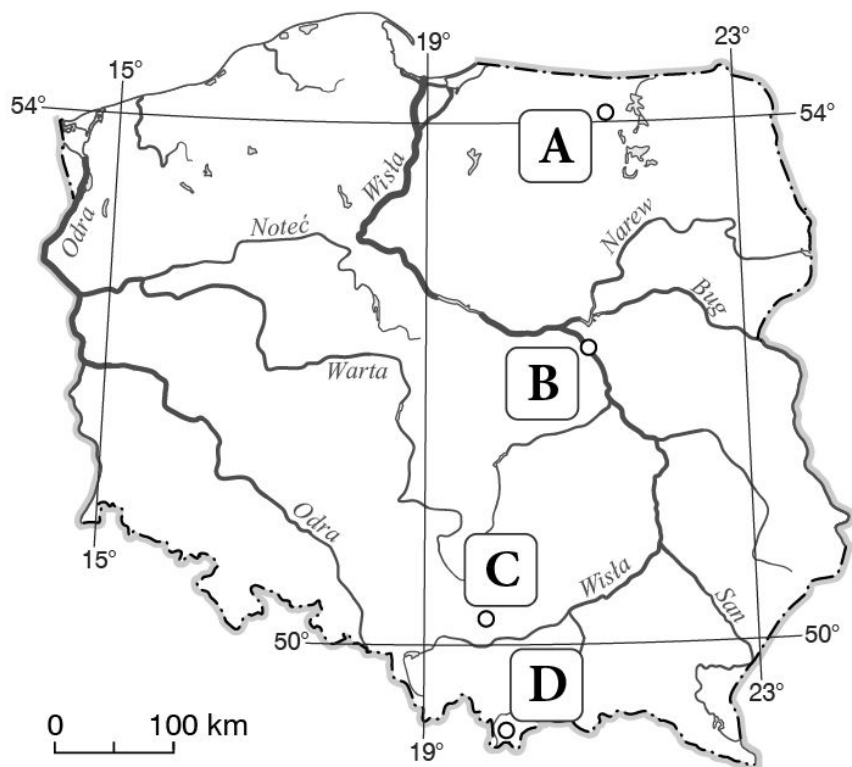
13 Na poniższej mapie zaznacz znakiem X Warszawę.

(.../1 pkt)

14 Odszukaj na mapie zaznaczone literami obiekty, rozpoznaj je, a następnie uzupełnij tabelę.

(.../4 pkt)

Litera na mapie	Nazwa obiektu
A	
B	
C	
D	

15 Krajobraz to wygląd fragmentu powierzchni Ziemi tworzony przez kilka elementów. Zaznacz podpunkt, w którym nie został wymieniony element krajobrazu. (.../1 pkt)

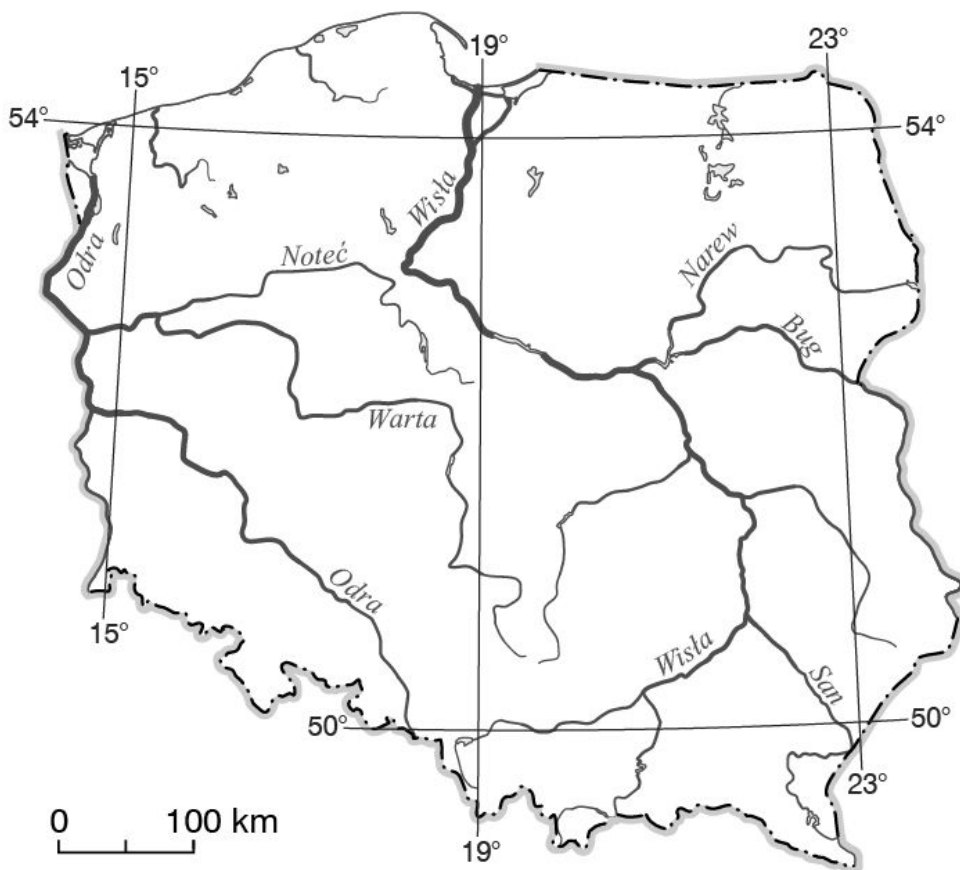
- A. Skąy budujące podłoże. B. Wiatry wiejące na Ziemi. C. Wody powierzchniowe.

16 Wyjaśnij, w jaki sposób powstaje mierzeja.

(.../2 pkt)

17 Zaznacz i podpisz na mapie konturowej literami A–D krainy geograficzne, których nazwy wymieniono poniżej.

(.../2 pkt)

- A. Wybrzeże Słowińskie.
- B. Nizina Mazowiecka.
- C. Wyzyna Lubelska.
- D. Tatry.

18 Zaznacz ilustrację, która przedstawia położenie Wybrzeża Słowińskiego.

(.../1 pkt)

- A.
- B.
- C.

19 U szeregu nazwy pięter roślinnych Tatr w kolejności od najniższego do najwyższego.

(.../1 pkt)

- A. Pogórze.
- B. Piętro kosodrzewiny.
- C. Regiel gómy.

D. Tumie.

E. Hale.

F. Regiel dolny.

..... → → → → →

20 Podkreśl zdania zawierające prawdziwe informacje o klimacie Tatr.

(.../2 pkt)

A. Wraz ze wzrostem wysokości nad poziomem morza następuje spadek temperatury powietrza.

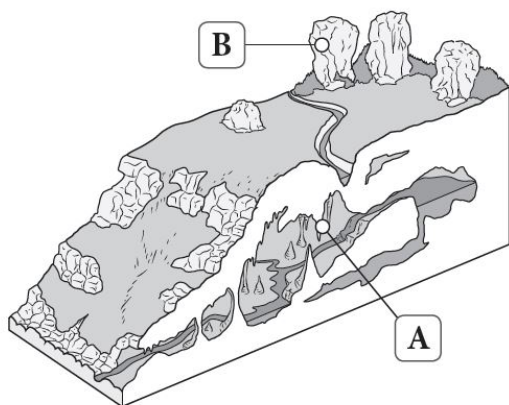
B. Im wyżej, tym mniej opadów atmosferycznych.

C. Halny to zimny i wilgotny wiatr wiejący z południa.

D. W wysokich partiach gór wiatr ma większą siłę niż u podnóża.

21 Na ilustracji zaznaczono literami A i B formy krasowe. Przyporządkuj każdemu opisowi właściwą nazwę formy wybraną spośród podanych oraz literę, którą oznaczono tę formę na ilustracji.

(.../2 pkt)

wywierzysko, stalaktyt, stalagmit, ostaniec

Lp.	Opis	Nazwa formy	Litera
1.	Forma skalna występująca w jaskini przypominająca zwisający sopel.		
2.	Powierzchniowa forma krasowa zbudowana z wapienia.		

22 Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A lub B oraz 1 lub 2.

(.../1 pkt)

Wyżyna Lubelska to ważna pod względem rolniczym kraina w naszym kraju. W uprawach przeważa tam między innymi

A.	żyto,	co jest związane z występowaniem	1.	żyźnych gleb – czarnoziemów i pługich.
B.	pszenica,		2.	mało żyźnych gleb biellicowych.

23 Podkreśl nazwy miast znajdujących się na Wyżynie Lubelskiej.

(.../2 pkt)

A. Częstochowa.

B. Sosnowiec.

C. Zamość.

D. Ciechanów.

E. Kazimierz Dolny.

24 Na podstawie poniższej fotografii wykonaj polecenia.

(.... / 2 pkt)

A. Zapisz nazwę typu wybrzeża reprezentowanego przez fragment wybrzeża Bałtyku przedstawiony na fotografii.

.....

B. Podaj jedną cechę charakterystyczną dla tego typu wybrzeża.

.....

25 Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

(.... / 4 pkt)

1.	Warszawa jest największym miastem w Polsce, zamieszkiwanym przez 17 mln ludzi.	P	F
2.	Najwyższym pasmem górskim w Polsce są Tatry Zachodnie.	P	F
3.	Mierzeje powstają w wyniku działalności prądów przybrzeżnych.	P	F
4.	Obszar pojezierzy w dużej mierze został ukształtowany przez lądolód.	P	F

26 Przyjrzyj się fotografiom i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(.... / 1 pkt)

1.

2.

3.

Symbolem Kampinoskiego Parku Narodowego jest zwierzę przedstawione na fotografii numer

A. 1.

B. 2.

27 Przyjrzyj się fotografii, a następnie uzupełnij zdania poprawnymi informacjami.

(.... /2 pkt)

Fot. Jan Łoziński

Jedną z atrakcji turystycznych Niziny Mazowieckiej jest Urodził się tam wielki polski kompozytor –

28 Wymień trzy przykłady elementów krajobrazu.

(.... /1 pkt)

29 Uzasadnij stwierdzenie, że Pojezierze Mazurskie jest prawdziwym rajem dla żeglarzy i kajakarzy.

(.... /1 pkt)

30 Przyjrzyj się fotografii, a następnie uzupełnij zdania poprawnymi informacjami.

(.... /2 pkt)

Fot. LUKASZ-NOWAKI

Wzniesienia utworzone z ogromnej ilości odpadów gómiczych są nazywane

Wiele z nich wraz z przyległymi do terenami przekształcono w

31 Podkreśl trzy cechy krajobrazu Wyżyny Lubelskiej.

(.... /3 pkt)

- A. Bogactwo jezior o dużej powierzchni.
- B. Tereny równinne i pagórkowate.
- C. Duże powierzchnie obszarów leśnych.
- D. Liczne wąwozy powstałe na obszarze pokrytym lessem.
- E. Doliny rzeczne o łagodnych zboczach.

32 Podkreśl zdanie fałszywe.

(.... /1 pkt)

- a) Krajobrazy naturalne i krajobrazy kulturowe powstały w wyniku działalności człowieka.

b) Krajobraz, w którym naturalna szata roślinna została zastąpiona polami uprawnymi, nazywamy krajobrazem rolniczym.

c) Charakterystycznymi elementami krajobrazu wielkomijskiego są między innymi wielopiętrowe budynki i bardzo gęsta sieć ulic.

d) Fabryki i kopalnie są charakterystycznymi elementami krajobrazu przemysłowego.

33 Uzupełnij zdania właściwymi informacjami.

(.... /2 pkt)

W Krainie Wielkich Jezior Mazurskich znajduje się największe polskie jezioro, czyli

.....

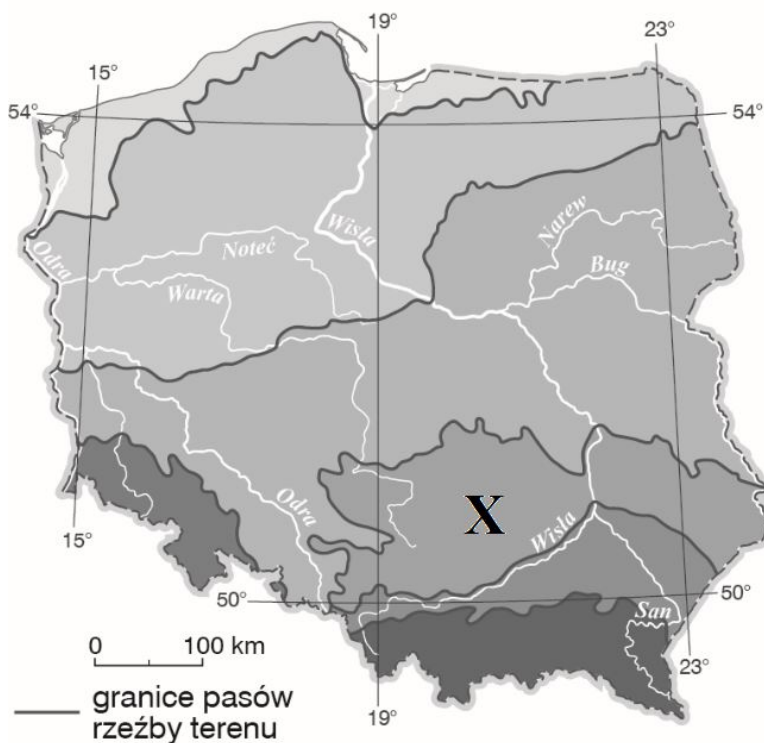
Znajduje się ono na Pojezierzu

34 Podaj trzy przykłady atrakcji przyrodniczych Pojezierza Mazurskiego.

(.... /3 pkt)

35 Przyjrzyj się mapie i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(.... /1 pkt)

Punktem X oznaczono pas

A. Nizin Środkowopolskich.

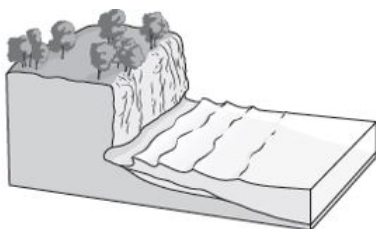
B. Wyżyn Polskich.

C. Kotlin Podkarpackich.

D. pojezierzy.

36 Na rysunku przedstawiono formę terenu występującą na Wybrzeżu Słowińskim. Skreśl niewłaściwe wyrazy tak, aby tekst dotyczący powstania tej formy był zgodny z prawdą.

(.... /2 pkt)

Ważnym elementem krajobrazu Wybrzeża Słowińskiego są wybrzeża wysokie, zwane też **plazami / klifami**. Do ich utworzenia przyczyniają się głównie **wiatry / fale morskie**. Podcięty brzeg się osuwa, a materiał skalny z brzegu jest przenoszony w głąb **lądu / morza**.

37 Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa. (.... /2 pkt)

1.	W pasie Nizin Środkowopolskich występują liczne jeziora i wzgórza.	P	F
2.	Pas gór obejmuje Karpaty oraz Sudety.	P	F

38 Podaj trzy przykłady zajęć charakterystycznych dla mieszkańców Wybrzeża Słowińskiego. (.... /3 pkt)

39 Na podstawie opisów rozpoznaj charakterystyczne obiekty znajdujące się w Warszawie. (.... /4 pkt)

A. Największy park w Warszawie. W jego środkowej części znajduje się pałac Na Wodzie.
.....

B. Muzeum, które przypomina odwiedzającym o walce powstańców podczas II wojny światowej.
.....

C. Można tam podziwiać pałac wzniesiony w XVII w. przez króla Jana III Sobieskiego.
.....

D. Niegdyś siedziba władców Rzeczypospolitej. Uchwalono tam Konstytucję 3 maja.
.....

40 Podkreśl dwie cechy krajobrazu Niziny Mazowieckiej. (.... /2 pkt)

- A. Liczne jeziora o dużej powierzchni.
- B. Rozległe, niemal płaskie równiny i wysoczyzny.
- C. Szerokie doliny rzeczne.
- D. Znaczne wysokości względne.

41 Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa. (.... /3 pkt)

1.	Wydmy to wzniesienia usypane przez wiatr ze żwiru.	P	F
2.	Jeziora przybrzeżne powstały wskutek działania lądolodu.	P	F
3.	Na niewielkich odcinkach Wybrzeża Słowińskiego występuje wybrzeże wysokie.	P	F

42 Przyjrzyj się fotografii i wykonaj polecenia. (.... /3 pkt)

I. Podkreśl poprawne dokończenie zdania.

Fotografia przedstawia krajobraz **Tatr Wysokich / Tatr Zachodnich**.

II. Uzupełnij zdanie brakującymi informacjami.

Charakterystyczne cechy tego krajobrazu to:

-
-
-

43 Ponumeruj zdania od 1 do 5 tak, aby poprawnie przedstawiały kolejne etapy powstania obecnego krajobrazu Wyżyny Śląskiej. (.... /2 pkt)

-Powstanie kopalń.
-Odkrycie węgla kamiennego.
-Słabo zaludniona kraina porośnięta lasem.
-Utworzenie krajobrazu miejsko-przemysłowego.
-Wybudowanie osiedli i miasteczek wokół miejsc wydobywania węgla.

44 Zaznacz poprawne dokończenie zdania. (.... /1 pkt)

Obszar pojezierzy w dużym stopniu został ukształtowany przez

- A. wiatr.
- B. rzeki.
- C. lądolód.
- D. lodowce górskie.

45 Wymień trzy cechy krajobrazu wielkomiejskiego. (.... /3 pkt)

46 Podaj na podstawie opisu nazwę formy terenu oraz nazwę krainy geograficznej, dla której ta forma jest charakterystyczna. (.... /2 pkt)

Dolina o stromych zboczach. Ma wąskie dno, którym okresowo płynie woda.

Forma terenu:

Kraina geograficzna:

47 Uzupełnij zdania.

(.... /2 pkt)

Wyżynę Krakowsko-Częstochowską budują głównie skały Tworzą one charakterystyczny dla tej krainy krajobraz Powstał on w wyniku rozpuszczania tych skał przez wodę i zawarty w niej

48 Podkreśl nazwy obiektów występujących w Tatrach Zachodnich.

(.... /2 pkt)

- A. Morskie Oko.
- B. Dolina Chochołowska.
- C. Rysy.
- D. Czerwone Wierchy.
- E. Dolina Pięciu Stawów Polskich.

49 Podaj trzy charakterystyczne cechy krajobrazu wielkomejskiego.

(.... /2 pkt)

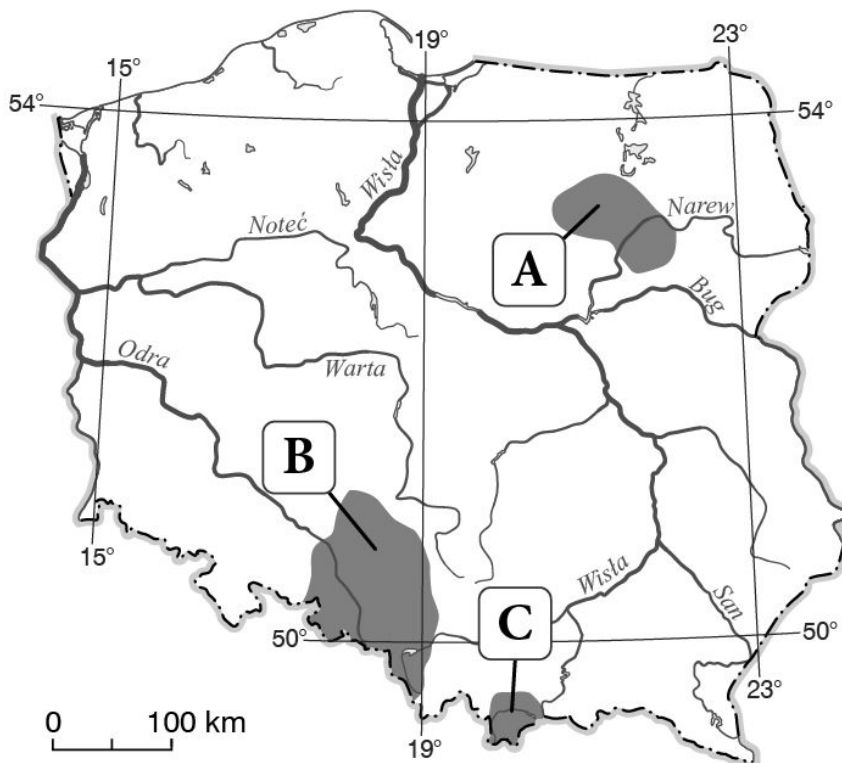
50 Skreśl w poniższych zdaniach błędne informacje.

(.... /4 pkt)

Wyżyna Krakowsko-Częstochowska od zachodu sąsiaduje z **Wyżyną Lubelską / Śląską**. W krajobrazie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej wyróżniają się głębokie **doliny / wąwozy** ukształtowane przez rzeki. Charakterystyczne dla niego są też formy krasowe, takie jak **jaskinie / jeziora**, które powstały w wyniku krasowienia. Ten proces polega na rozpuszczaniu skał wapiennych przez wodę zawierającą **dwutlenek węgla / dwutlenek siarki**.

51 Przyporządkuj regionom oznaczonym na mapie literami A–C tradycje i zwyczaje charakterystyczne dla ich mieszkańców.

(.... /3 pkt)

I – wykonywanie kilkumetrowych palm wielkanocnych

II – wyrabianie wędzonych serów z owczego mleka

52 Wykonaj polecenie na podstawie zamieszczonych poniżej fotografii.

(.../2 pkt)

A.

B.

Podaj nazwy krain geograficznych przedstawionych na fotografiach.

Fotografia A –

Fotografia B –

53 Uzasadnij twierdzenie, że górale podhalańscy są wierni swoim zwyczajom.

(.../1 pkt)

54 Zaznacz trzy atrakcje turystyczne Wyżyny Śląskiej.

(.../3 pkt)

- A. Zamek w Pułtusku.
- B. Hala Spodek.
- C. Zamek w Pszczynie.
- D. Góra Świętej Anny.
- E. Hala Tysiąclecia.
- F. Piękna Góra.

55 Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(.../1 pkt)

Dolina o wąskim dnie i stromych zboczach, którą okresowo płynie woda, to **wąwóz / less**.

56 Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(.../1 pkt)

Klifem nazywamy

- a) fragment morza wcinającego się w ląd.
- b) niski brzeg morski.
- c) długi i wąski półwysep usypany z piasku.
- d) wysoki brzeg morski.

57 Skreśl błędne informacje w poniższych zdaniach.

(.../2 pkt)

A. Charakterystyczną cechą krajobrazu Niziny Mazowieckiej jest występowanie **rozległych płaskowyżów / równin**.

B. Na północny zachód od Warszawy rozciąga się malownicza **Puszcza Piska / Kampinoska**.

C. Rdzenna ludność północno-wschodniej części Niziny Mazowieckiej to **Kurpie / Słowińcy**.

D. Na przeważającej części Niziny Mazowieckiej występuje krajobraz **przemysłowy / rolniczy**.

58 Przyjrzyj się mapie i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(.../1 pkt)

Osoba wykonująca mapę pomyliła się, ponieważ

- A. tam, gdzie są Karpaty, umieściła napis „Sudety”.
- B. tam, gdzie są pojezierza, umieściła napis „Niziny Środkowopolskie”.
- C. tam, gdzie są pobraża, umieściła napis „pojezierza”.

59 Podkreśl nazwy obiektów turystycznych znajdujących się na Nizinie Mazowieckiej.

(.../2 pkt)

- A. Muzeum Wsi Słowińskiej w Klukach.
- B. Sanktuarium w Świętej Lipce.
- C. Dworek w Żelazowej Woli.
- D. Ratusz w Zamościu.
- E. Ogród Saski.

60 Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

(.../2 pkt)

1.	W krajobrazie Wybrzeża Słowińskiego przeważają wydmy, jeziora przybrzeżne oraz nadmorskie równiny.	P	F
2.	Wiatr jest czynnikiem kształtującym krajobraz wyłącznie w pasie	P	F

61 Rozpoznaj trzy obiekty znajdujące się w Warszawie, a następnie zapisz ich nazwy.

(.../3 pkt)

1. 2. 3.

62 Oceń, czy podane informacje dotyczące pogody w górach są zgodne z prawdą. Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa.

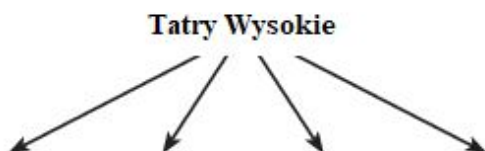
(.../2 pkt)

1.	Temperatura powietrza wzrasta o około 0,6°C co 100 m n.p.m.	P	F
2.	Im wyżej, tym mniejsze są opady atmosferyczne.	P	F
3.	W wysokich partiach gór wiatr wieje mocniej niż u podnóża.	P	F

63 Wybierz i wpisz do diagramu numery tych nazw, które pasują do krajobrazu Tatr Wysokich.

(.../2 pkt)

1. Morskie Oko.	5. Rysy.
2. Wielka Jaskinia Śnieżna.	6. Skały wapienne.
3. Dolina Pięciu Stawów Polskich.	7. Dolina Kościeliska.
4. Dolina Chochołowska.	8. Skały granitowe.

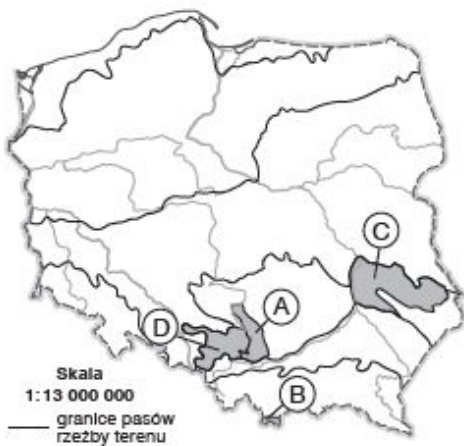
64 Na krajobraz Tatr składa się wiele ciekawych form skalnych. Wybierz i podkreśl poprawne dokończenia zdań.

(.../2 pkt)

- A. Uspiska z odłamków skalnych to **granie** / **stożki piargowe**.
- B. Długie i malownicze formy polodowcowe to **doliny** / **turnie**.
- C. Wąskie i długie grzbiety to **przełęcz** / **granie**.

65 Na mapie literami A–D zaznaczono wybrane krainy geograficzne Polski, a na fotografiach przedstawiono dziedzictwo kulturowe tych krain. Wykonaj polecenia na podstawie zaprezentowanych materiałów.

(.../6 pkt)

a) Zapisz nazwy krain geograficznych zaznaczonych na mapie literami A–D.

b) Wpisz właściwe litery w puste miejsca na fotografiach prezentujących dziedzictwo kulturowe krain zaznaczonych na mapie. Następnie wpisz pod zdjęciami nazwy tych elementów dziedzictwa kulturowego.

66 Uzupełnij zdania dotyczące jednego z przedstawionych na fotografiach symboli Warszawy.

(.... / 2 pkt)

W herbie Warszawy znajduje się obiekt przedstawiony na zdjęciu Jego nazwa to .

67 Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A lub B oraz 1 lub 2.

(.... / 1 pkt)

Nizina Mazowiecka ma dogodne warunki do rozwoju

A.	rolnictwa,	ponieważ	1.	płyną przez nią duże rzeki.
B.	przemysłu,		2.	ma ona charakter równinny.

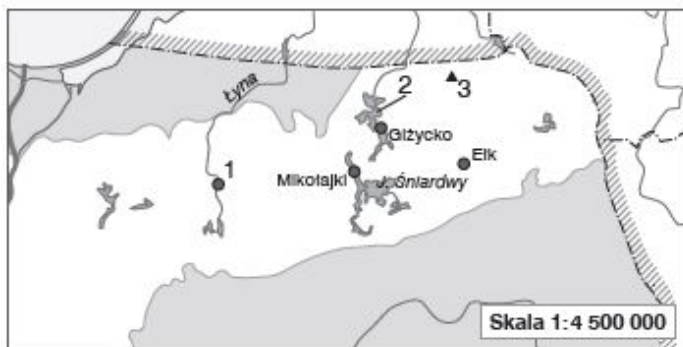
68 Na terenie naszego kraju znajdują się trzy duże pojezierza. Uzupełnij poniższe zdania właściwymi odpowiedziami spośród podanych.

(.... / 2 pkt)

Największe jeziora występują A / B części pasa, na Pojezierzu C / D. Za ich powstanie odpowiada E / F.

- A. we wschodniej C. Pomorskim E. topnienie łądολου
 B. w zachodniej D. Mazurskim F. duża liczba rzek

69 Na mapie pasa pojezierzy zaznaczono trzy obiekty występujące na Pojezierzu Mazurskim. Wybierz właściwe spośród podanych nazw. Wpisz je obok cyfr, którymi te obiekty oznaczono na mapie. (..../2 pkt)

Ruciane-Nida Olsztyn jezioro Mikołajskie jezioro Mamry wzgórze polodowcowe – Szeska Góra wzgórze polodowcowe – Krzemieniucha

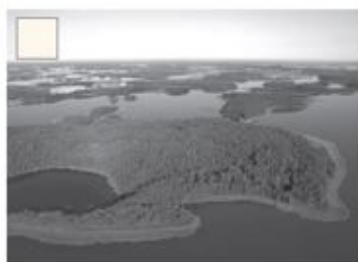
1.
 2.
 3.

70 Oceń, czy podane informacje dotyczące wybrzeży Morza Bałtyckiego są zgodne z prawdą. Zaznacz literę **P**, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę **F** – jeśli jest fałszywa. (..../2 pkt)

1.	Nadbrzeża są porośnięte głównie przez lasy liściaste.	P	F
2.	Wydmy porasta między innymi piaskownica zwyczajna.	P	F
3.	Latamie morskie zwiększają bezpieczeństwo żeglugi.	P	F

71 Na mapie zaznaczono wybrane pasy rzeźby terenu w Polsce, a obok zamieszczono zdjęcia niektórych pasów. Wykonaj polecenia na podstawie zaprezentowanych materiałów. (..../3 pkt)

a) Wpisz w puste miejsca na fotografiach litery z mapy oznaczające odpowiednie pasy rzeźby terenu. Uwaga: Jedna z fotografii powinna pozostać bez oznaczenia.

b) Zapisz nazwy pasów rzeźby terenu zaznaczonych na mapie literami A–C.

A..... B..... C.....

72 Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(.../1 pkt)

Jaskinie to podziemne sale i korytarze, które powstają w wyniku rozpuszczania się skał

- a) granitowych.
- b) lessowych.
- c) wapiennych.
- d) granitowych i lessowych

73 Zaznacz dwa czynniki, które sprzyjają rozwojowi rolnictwa na Wyżynie Lubelskiej.

(.../2 pkt)

- a) Żyzne gleby brunatne i czarnoziemny.
- b) Skały wapienne z formami krasowymi.
- c) Pokłady węgla kamiennego.
- d) Korzystne warunki pogodowe.

74 Wyjaśnij, dlaczego na Nizinach Środkowopolskich przeważa krajobraz równinny.

(.../1 pkt)

75 Przyjrzyj się fotografiom, a następnie zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(.../1 pkt)

- 1.
- 2.
- 3.

Piętro regla górnego przedstawia fotografia oznaczona numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.

76 Podkreśl dwie cechy krajobrazu wysokogórskiego.

(.... /2 pkt)

- A. Rozległe i zaokrąglone wierzchołki gór.
- B. Duże wysokości względne i bezwzględne.
- C. Liczne jaskinie.
- D. Doliny o wąskim dnie i łagodnych zboczach.
- E. Tumie, granie i stożki piargowe.

77 Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

(.... /3 pkt)

1.	Tatry są jedyną krainą w Polsce, w której występuje krajobraz wysokogórski.	P	F
2.	Tatry Zachodnie są zbudowane głównie ze skał granitowych.	P	F
3.	W krajobrazie wysokogórskim występują tumie i granie.	P	F

78 Uzasadnij, że Wyżyna Krakowsko-Częstochowska jest rajem dla wspinaczy.

(.... /1 pkt)

79 Podkreśl dwie informacje dotyczące Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej.

(.... /2 pkt)

- A. Duży wpływ na wygląd krajobrazu miał łądolód.
- B. Na jej obszarze występują liczne pagórki, a także wzgórza osiągające wysokość 500 m n.p.m.
- C. Charakterystycznymi elementami krajobrazu są głębokie doliny oraz wapienne skałki.
- D. Panują tam dogodne warunki do uprawiania sportów wodnych, np. kajakarstwa.

80 Na podstawie poniższego opisu rozpoznaj miasto położone na Wyżynie Lubelskiej. Zapisz jego nazwę.

(.... /1 pkt)

Jego zabudowania wznoszą się na stromej prawobrzeżnej skarpie Wisły. Największymi atutami miasta są położenie wśród wzgórz i okolicznych wąwozów oraz malownicze kamieniczki.

Miasto:

81 Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(.... /1 pkt)

Wyżyna Lubelska jest jednym z najważniejszych regionów rolniczych Polski, ponieważ

- A. region ten odznacza się najniższymi rocznymi opadami atmosferycznymi.
- B. występują tam bardzo żyzne gleby – czarnoziemny.
- C. w dolinach rzecznych wykształciły się bardzo żyzne gleby – mady.
- D. region ten odznacza się najwyższą roczną temperaturą powietrza.

82 Uzupełnij zdania brakującymi informacjami.

(.... /3 pkt)

Rodowitymi mieszkańcami Wyżyny Śląskiej i okolic są

Tradycyjnie zajmowali się oni

Wielu z nich wciąż posługuje się regionalną odmianą języka polskiego, czyli

83 Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(.... /1 pkt)

Znaczne zmiany w krajobrazie Wyżyny Śląskiej spowodowało wydobycie bogatych złóż

- A. ropy naftowej.

- B. gazu ziemnego.
- C. węgla kamiennego.
- D. węgla brunatnego.

84 Uzupełnij poniższy schemat literami A–E tak, aby przedstawiał kolejne etapy rozwoju krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej. (.... /2 pkt)

- A. Rozbudowa osiedli i miasteczek.
- B. Odkrycie bogatych złóż węgla kamiennego.
- C. Rozpoczęcie wydobywania węgla kamiennego.
- D. Powstanie rozległego obszaru miejskiego połączonego gęstą siecią dróg i linii kolejowych.
- E. Powstawanie kopalń oraz budowa zakładów przemysłowych.

..... → → → →

85 Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa. (.... /3 pkt)

1.	Warszawa jest największym miastem w Polsce.	P	F
2.	W Warszawie znajdują się między innymi siedziby Sejmu i Senatu.	P	F
3.	Krajobraz Warszawy jest jedynym przykładem krajobrazu wielkomiejskiego w Polsce.	P	F

86 Wybierz odpowiedź A albo B oraz jej uzasadnienie 1 lub 2. (.... /2 pkt)

Na Nizinie Mazowieckiej przeważa krajobraz

A.	przemysłowy,	ponieważ	1.	znaczne obszary zajmują tam pola uprawne, łąki i pastwiska.
B.	rolniczy,		2.	występują tam bogate złoża surowców mineralnych.

87 Wybierz odpowiedź A albo B oraz jej uzasadnienie 1 lub 2. (.... /2 pkt)

Łądolód wycofał się z Niziny Mazowieckiej

A.	szybciej	niż z obszaru pojezierzy, dlatego	1.	ślady jego działalności zachowały się tam najlepiej.
B.	później		2.	tamtejszy krajobraz zaczął szybciej ulegać zmianom.

88 Przyjrzyj się fotografiom, a następnie wykonaj polecenia. (.... /2 pkt)

- 1.
- 2.

A. Zapisz numer fotografii przedstawiającej krajobraz Pojezierza Mazurskiego.

.....

B. Uzasadnij swój wybór.

.....

89 Podkreśl nazwy trzech miejscowości turystycznych położonych na Pojezierzu Mazurskim.

(.../1 pkt)

Frombork, Giżycko, Łeba, Rowy, Reszel, Święta Lipka, Łyse

90 Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

(.../3 pkt)

1.	Najwięcej jezior w Polsce znajduje się na Pojezierzu Wielkopolskim.	P	F
2.	Największe jeziora w Polsce występują na Pojezierzu Mazurskim.	P	F
3.	Największym jeziorem w Polsce są Śniardwy.	P	F

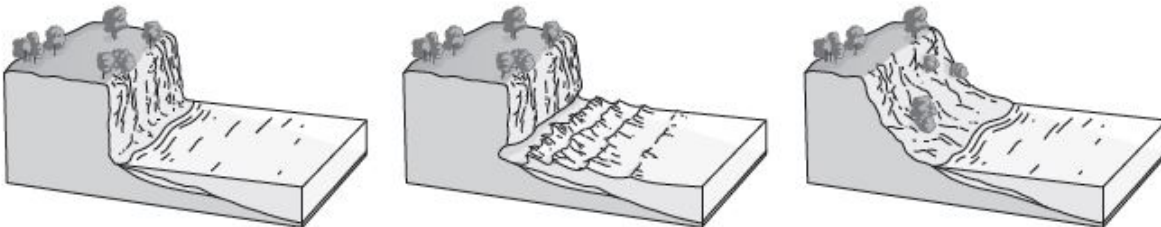
91 Podkreśl nazwy miejscowości turystycznych położonych na Wybrzeżu Słowińskim.

(.../1 pkt)

Sopot, Ustka, Frombork, Łeba, Krynica Morska, Rowy, Hel

92 Podaj nazwę formy terenu, której powstawanie przedstawia poniższy schemat.

(.../1 pkt)

Forma terenu:

Imię i nazwisko

- 1** Ustal, które z opisów umieszczonych w poniższej tabeli dotyczą Pojezierza Mazurskiego, a które – Niziny Mazowieckiej. Wpisz znak X w odpowiednich rubrykach tabeli. (.... / 4 pkt)

Lp.	Opisy	Wyżyna Śląska	Wyżyna Lubelska
1.	Występują tam rozległe równiny oraz wysoczyzny porożcinane szerokimi dolinami Wisły i jej dopływów.		
2.	Znajdują się tam największe jeziora Polski: Śniardwy i Mamry.		
3.	Zachowały się tam liczne puszcze, m.in. Puszcza Piska.		
4.	W krajobrazie dominują liczne wzniesienia oraz zagłębienia wypełnione wodą.		

- 2** Podkreśl nazwy tych spośród podanych gatunków roślin lub zwierząt, które są chronione w Ojcowskim Parku Narodowym. (.... / 1 pkt)

 limba nietoperz kozica brzoza ojcowska

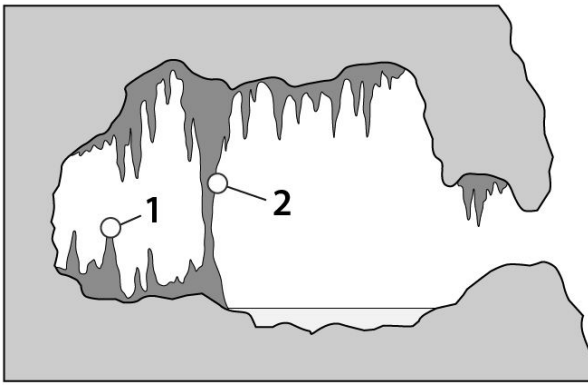
- 3** Rozpoznaj formę terenu przedstawioną na poniższej fotografii, a następnie zapisz nazwę krainy geograficznej w Polsce, w której tego typu formy występują. (.... / 2 pkt)

Forma terenu:

Kraina geograficzna:

- 4** Na rysunku przedstawiono wybrane formy skalne, które występują w jaskiniach. Zapisz nazwy form, które na rysunku oznaczono cyframi 1 i 2. (.... / 2 pkt)

1.
2.

5 Fotografie A–D przedstawiają wybrane formy rzeźby terenu. Wpisz do tabeli nazwy tych form oraz nazwy (..../4 pkt) krain geograficznych, na których obszarze występują, wybrane spośród podanych.

Tatry, Pojezierze Mazurskie, Wyżyna Lubelska, Wyżyna Śląska

A.

B.

C.

D.

Litera	Forma rzeźby terenu	Kraina geograficzna, w której występuje
A		
B		
C		
D		

6 Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

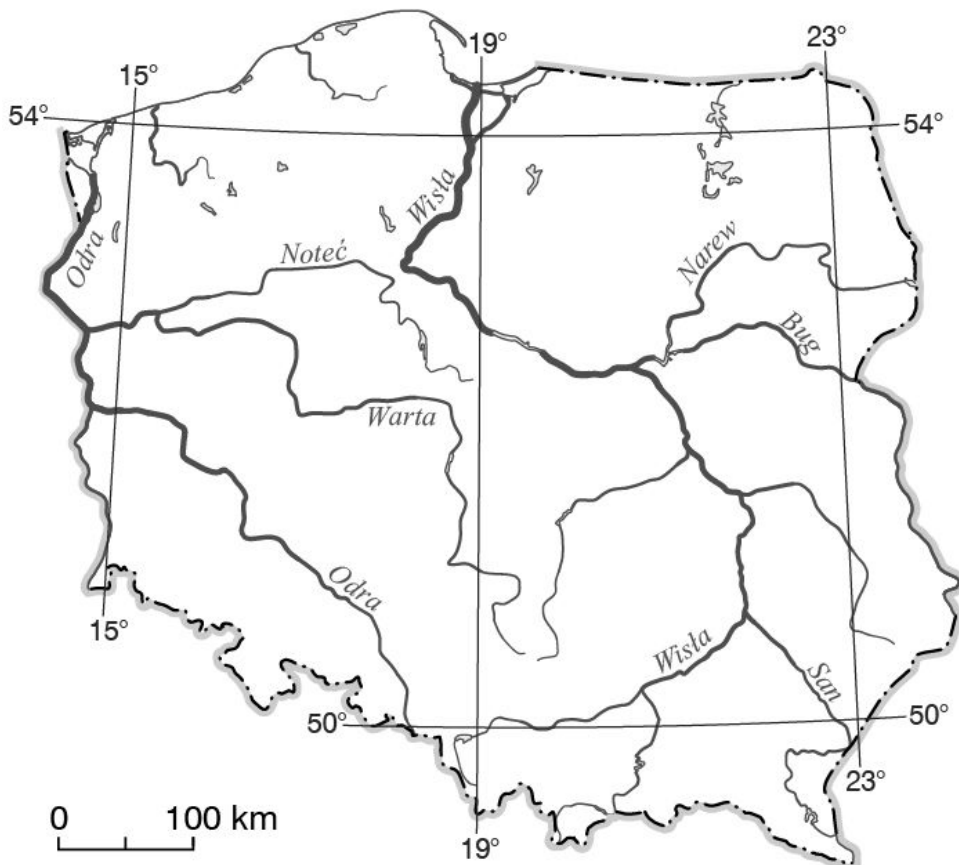
(..../3 pkt)

1.	Symbolem Ojcowskiego Parku Narodowego jest brzoza ojcowska.	P	F
2.	Przez Wyżynę Krakowsko-Częstochowską przebiega szlak turystyczny zwany Szlakiem Orlich Gniazd.	P	F

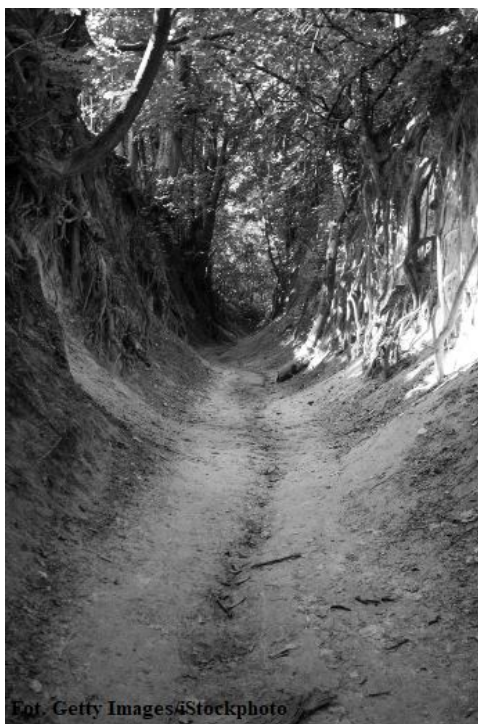
3.	Jedną z atrakcji turystycznych Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej jest zamek w Bobolicach.	P	F

7 Na mapie konturowej Polski zaznacz znakiem X Tatry.

(.../1 pkt)

8 Rozpoznaj formę terenu przedstawioną na poniższej fotografii, a następnie wyjaśnij, w jaki sposób powstała. (.../2 pkt)

Forma terenu:

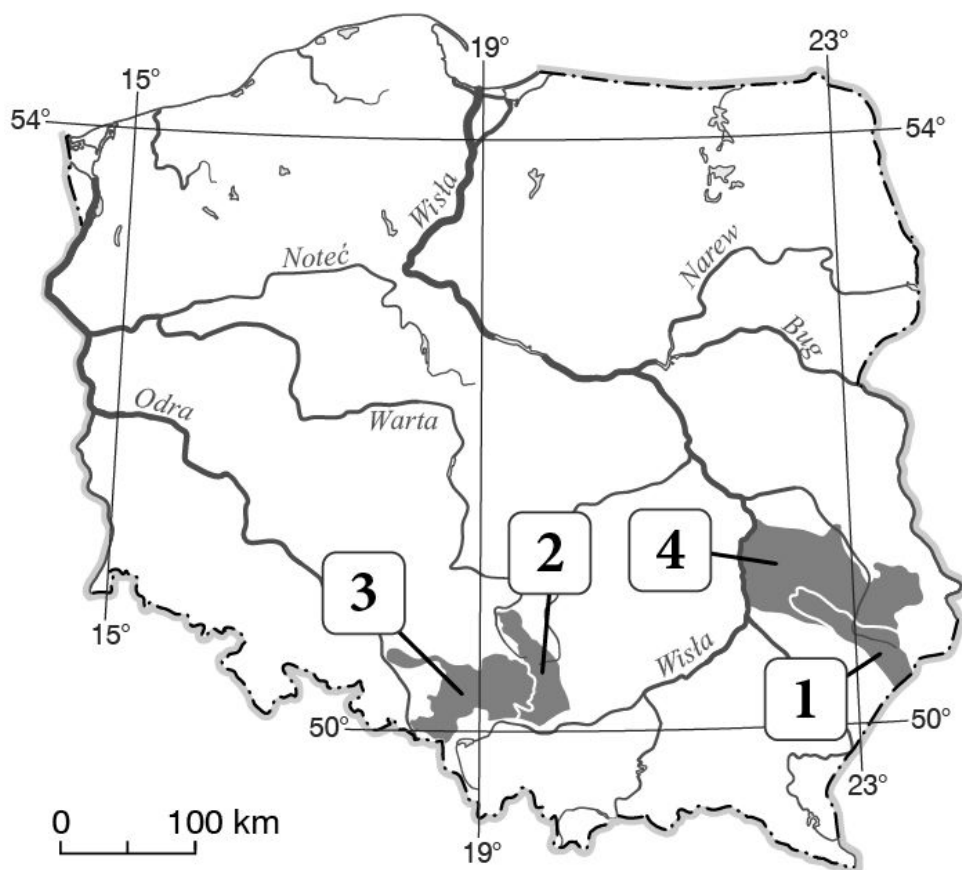
Powstawanie:

9 Wymień cztery negatywne skutki rozwoju przemysłu na Wyżynie Śląskiej.

(.../2 pkt)

10 Przyjrzyj się mapie i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(.../1 pkt)

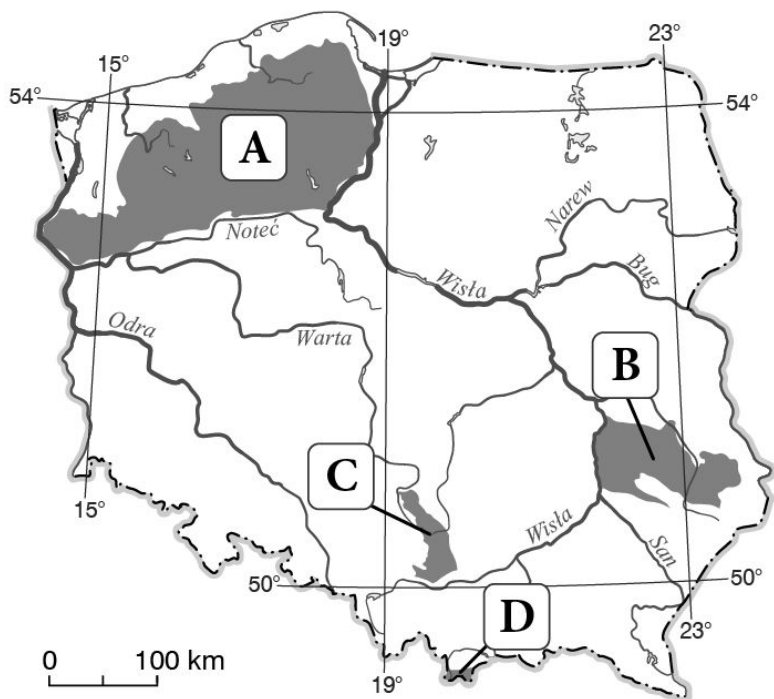

Na poniższej mapie Wyżyny Śląska została oznaczona numerem

A. 1. B. 2. C. 3. D. 4.

11 Rozpoznaj krainy geograficzne zaznaczone na mapie literami A–D i wpisz w odpowiednich miejscach ich nazwy wybrane spośród podanych poniżej.

(.../2 pkt)

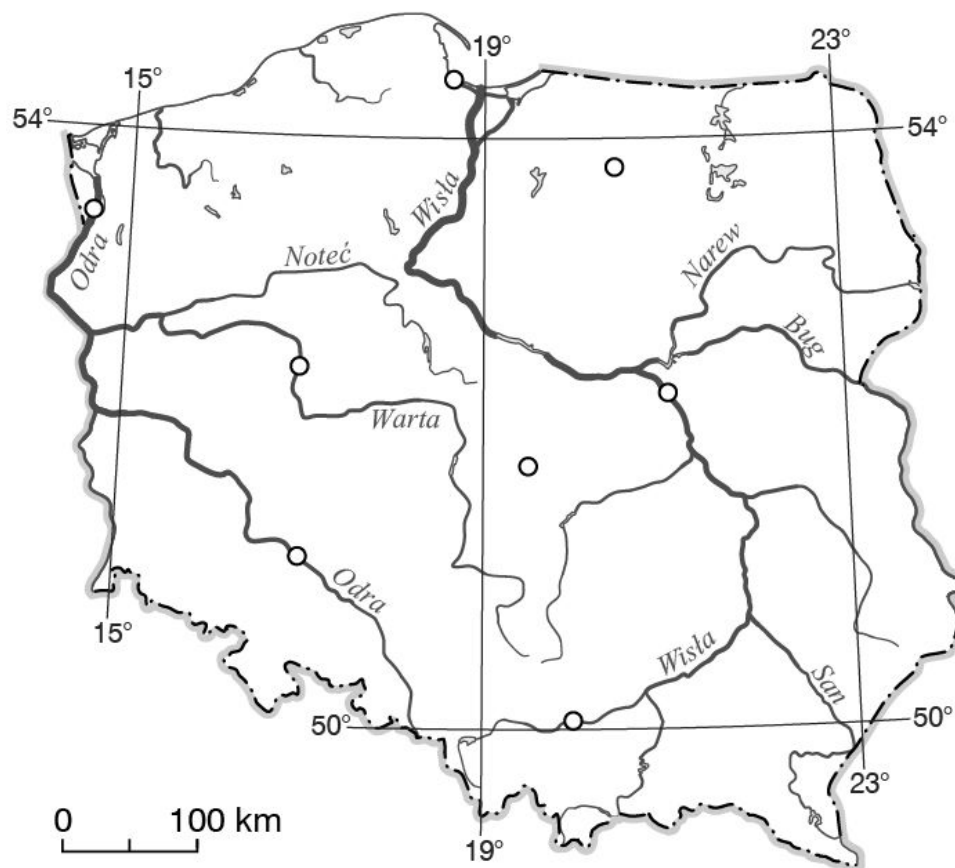
- A.
- B.
- C.
- D.

12 Podaj nazwę chronionego gatunku roślin, który występuje w Tatrzańskim Parku Narodowym.

(.../1 pkt)

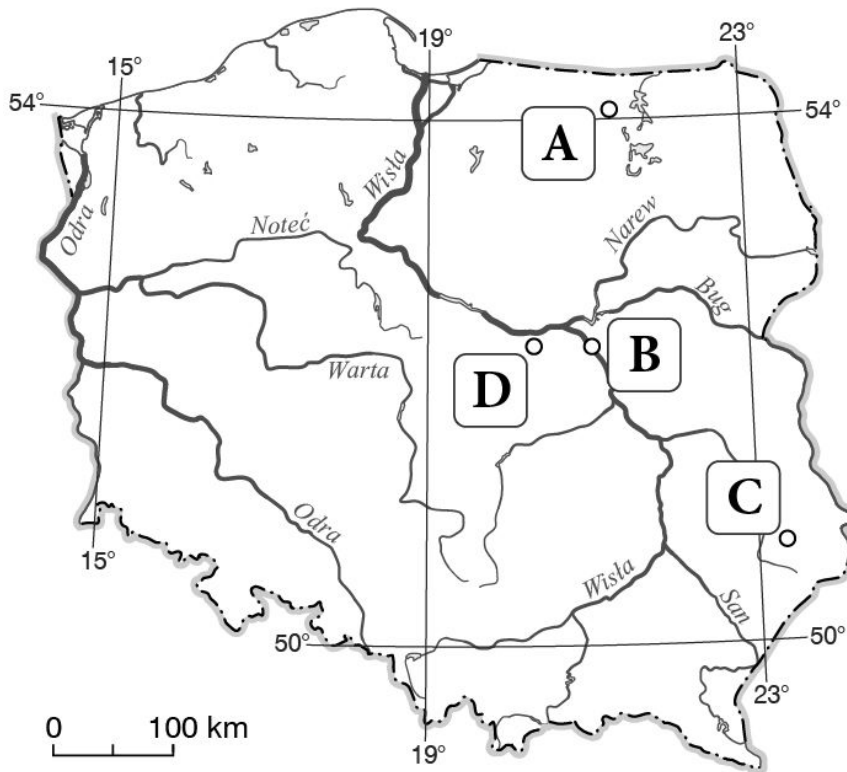
13 Na poniższej mapie zaznacz znakiem X Warszawę.

(.../1 pkt)

14 Odszukaj na mapie zaznaczone literami obiekty, rozpoznaj je, a następnie uzupełnij tabelę.

(.../4 pkt)

Litera na mapie	Nazwa obiektu
A	
B	
C	
D	

15 Krajobraz to wygląd fragmentu powierzchni Ziemi tworzony przez kilka elementów. Zaznacz podpunkt, w którym nie został wymieniony element krajobrazu. (.../1 pkt)

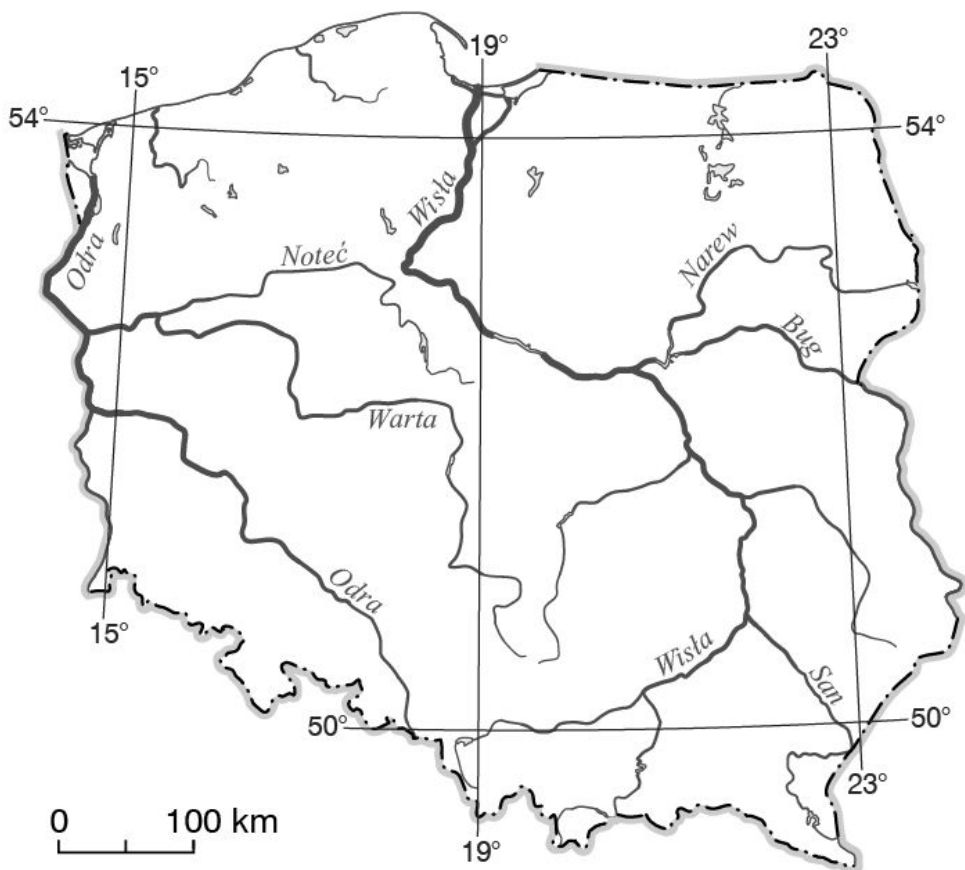
A. Ukształtowanie powierzchni. B. Szata roślinna i świat zwierzęcy. C. Wiatry wiejące na Ziemi.

16 Wyjaśnij, w jaki sposób powstaje jezioro przybrzeżne. (.../2 pkt)

(.../2 pkt)

17 Zaznacz i podpisz na mapie konturowej literami A–D krainy geograficzne, których nazwy wymieniono poniżej. (.../2 pkt)

(.../2 pkt)

- A. Pojezierze Mazurskie.
- B. Nizina Mazowiecka.
- C. Wyzyna Krakowsko-Częstochowska.
- D. Tatry.

18 Zaznacz ilustrację, która przedstawia położenie Słowińskiego Parku Narodowego.

(.../1 pkt)

- A.
- B.
- C.

19 Uszereguj nazwy pięter roślinnych Tatr w kolejności od najniższego do najwyższego.

(.../1 pkt)

- A. Pogórze.
- B. Piętro kosodrzewiny.
- C. Regiel gómy.

D. Tumie.

E. Hale.

F. Regiel dolny.

..... → → → → →

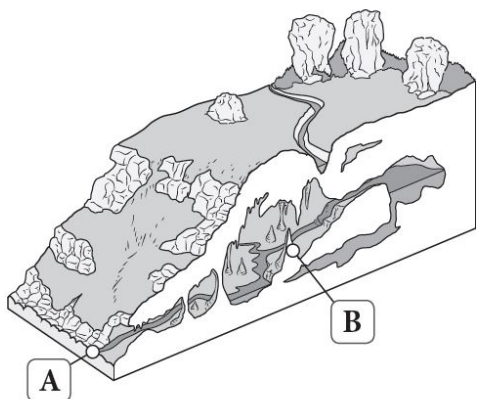
20 Podkreśl zdania zawierające prawdziwe informacje o klimacie Tatr.

(.../2 pkt)

- A. Halny to ciepły i porywisty wiatr wiejący z południa.
- B. U podnóży gór wiatr ma większą siłę niż w wysokich partiach.
- C. Temperatura obniża się o około 0,6°C na każde 100 m wysokości.
- D. Im wyżej, tym mniej opadów atmosferycznych.

21 Na ilustracji zaznaczono literami A i B formy krasowe. Przyporządkuj każdemu opisowi właściwą nazwę formy wybraną spośród podanych oraz literę, którą oznaczono tę formę na ilustracji.

(.../2 pkt)

wywierzyisko, stalaktyt, stalagmit, ostaniec

Lp.	Opis	Nazwa formy	Litera
1.	Forma skalna mająca postać słupka wystającego z dna jaskini.		
2.	Miejsce, w którym rzeka płynąca jaskiniami i podziemnymi korytarzami wydostaje się na powierzchnię.		

22 Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A lub B oraz 1 lub 2.

(.../1 pkt)

Wyzyna Lubelska to ważna pod względem rolniczym kraina w naszym kraju. Duże obszary zajmują tam między innymi uprawy

A.	owsa,	co jest związane z występowaniem	1.	żywnych gleb – czarnoziemów i płowych.
B.	buraka cukrowego,		2.	mało żywnych gleb biellicowych.

23 Podkreśl nazwy miast znajdujących się na Wyzynie Lubelskiej.

(.../2 pkt)

A. Chorzów.

B. Żelazowa Wola.

C. Kazimierz Dolny.

D. Modlin.

E. Lublin.

24 Na podstawie poniższej fotografii wykonaj polecenia.

(.... / 2 pkt)

A. Zapisz nazwę typu wybrzeża reprezentowanego przez fragment wybrzeża Bałtyku przedstawiony na fotografii.

.....

B. Podaj jedną cechę charakterystyczną dla tego typu wybrzeża.

.....

25 Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

(.... / 4 pkt)

1.	Na niewielkich fragmentach Wybrzeża Słowińskiego występuje wybrzeże wysokie, zwane klifowym.	P	F
2.	Krajobraz Pojezierza Mazurskiego odznacza się licznymi wzniesieniami i jeziorami.	P	F
3.	Symbolem Kampinoskiego Parku Narodowego jest kozica.	P	F
4.	Góra Świętej Anny na Wyżynie Śląskiej jest pozostałością po lądolodzie.	P	F

26 Przyjrzyj się fotografiom i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(.... / 1 pkt)

1.

2.

3.

Symbolem Kampinoskiego Parku Narodowego jest zwierzę przedstawione na fotografii numer

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.

27 Przyjrzyj się fotografii, a następnie uzupełnij zdania poprawnymi informacjami.

(.... /2 pkt)

W miejscowości na Kurpiach szczególnie uroczystie obchodzi się Niedzielę Palmową.

W tym dniu przeprowadzany jest konkurs na najpiękniejszą

28 Wymień trzy przykłady elementów krajobrazu kulturowego.

(.... /1 pkt)

29 Wykaż, że na Pojezierzu Mazurskim można uprawiać zimną narciarstwo zjazdowe.

(.... /1 pkt)

30 Przyjrzyj się fotografii, a następnie uzupełnij zdania poprawnymi informacjami.

(.... /2 pkt)

Poważnym problemem wielu śląskich miast są polegające na pękaniu ścian budynków czy nawierzchni ulic. Są one powodowane zapadaniem się nieczynnych

31 Podkreśl trzy cechy krajobrazu Wyżyny Lubelskiej.

(.... /3 pkt)

- A. Tereny równinne i pagórkowate
- B. Rozległe wysoczyzny i kotliny.
- C. Doliny rzeczne o łagodnych zboczach.
- D. Liczne wzniesienia przekraczające 300 m n.p.m.
- E. Liczne wąwozy powstałe na obszarze pokrytym lessem.

32 Podkreśl zdanie fałszywe.

(.... /1 pkt)

- a) Charakterystycznymi elementami krajobrazu wielkomiejskiego są między innymi wielopiętrowe budynki i bardzo gęsta sieć ulic.
- b) Krajobraz, w którym naturalna szata roślinna została zastąpiona polami uprawnymi, nazywamy krajobrazem rolniczym.
- c) Krajobrazy naturalne i krajobrazy kulturowe powstały w wyniku działalności człowieka.
- d) Fabryki i kopalnie są charakterystycznymi elementami krajobrazu przemysłowego.

33 Uzupełnij zdania właściwymi informacjami.

(.... /2 pkt)

W Krainie Wielkich Jezior Mazurskich znajduje się największe polskie jezioro, czyli

.....

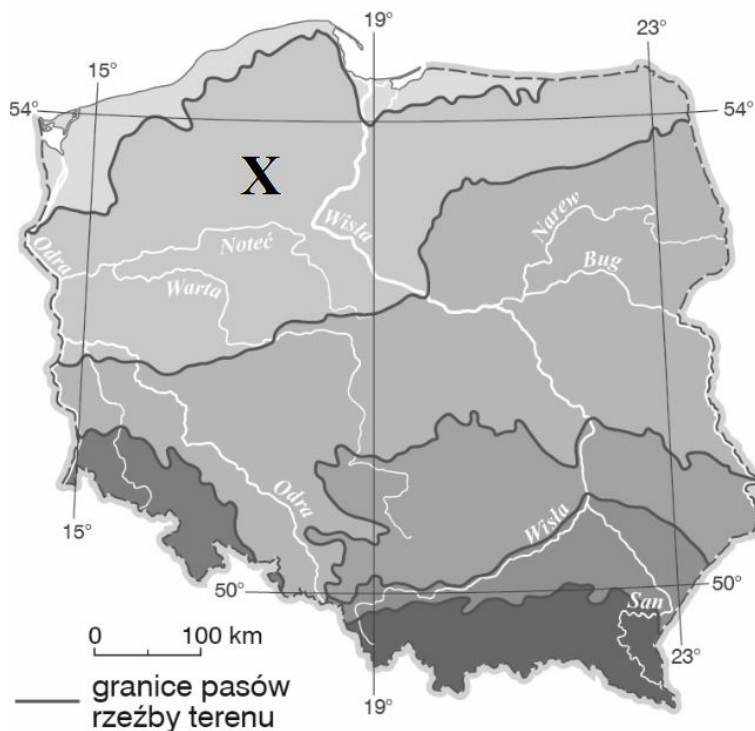
Na Pojezierzu Mazurskim występuje krajobraz

34 Podaj trzy przykłady zabytków Pojezierza Mazurskiego.

(.... /3 pkt)

35 Przyjrzyj się mapie i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(.... /1 pkt)

Punktem X oznaczono pas

- A. Nizin Środkowopolskich.
- B. Wyżyn Polskich.
- C. Kotlin Podkarpackich.
- D. pojezierzy.

36 Na zdjęciu przedstawiono formę terenu występującą na Wybrzeżu Słowińskim. Skreśl niewłaściwe wyrazy tak, aby tekst dotyczący powstania tej formy był zgodny z prawdą. (.... / 2 pkt)

Ważnym elementem krajobrazu Wybrzeża Słowińskiego są wybrzeża niskie, wzdłuż których ciągną się **plaże / klify**. Do ich utworzenia przyczyniają się głównie **wiatry / morskie fale**. Na niektórych fragmentach tego wybrzeża powstały również **pustynie / wydmy**.

37 Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa. (.... / 2 pkt)

1.	Na północ od pasa Nizin Środkowopolskich rozciąga się pas pobraży.	P	F
2.	Pas pojezierzy tworzą płaskie, równinne tereny.	P	F

38 Podaj trzy przykłady atrakcji turystycznych Wybrzeża Słowińskiego. (.... / 3 pkt)

39 Na podstawie opisów rozpoznaj charakterystyczne obiekty znajdujące się w Warszawie. (.... / 4 pkt)

A. Powstał w XVII w. i jest największym spośród warszawskich pałaców. Przed tym budynkiem stoi pomnik księcia Józefa Poniatowskiego.....

B. Jeden z najbardziej rozpoznawalnych obiektów Warszawy. Na 30 piętrze tego budynku mieści się taras widokowy, z którego można podziwiać panoramę stolicy.

.....

C. Znajduje się na Rynku Starego Miasta. Postać ta widnieje także w herbie Warszawy.

.....

D. Odbywają się tam różne wydarzenia sportowe i kulturalne, w których może uczestniczyć nawet 70 tys. osób.

.....

40 Podkreśl dwie cechy krajobrazu Niziny Mazowieckiej.

(.... /2 pkt)

A. Piaszczyste wydmy porośnięte lasem sosnowym.

B. Liczne wzniesienia o stromych stokach.

C. Rozległe, niemal płaskie równiny i wysoczyzny.

D. Wysokie i urwiste klify.

41 Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

(.... /3 pkt)

1.	Na niewielkich odcinkach Wybrzeża Słowińskiego występuje wybrzeże wysokie.	P	F
2.	Wydmy to wzniesienia usypane przez wiatr ze żwiru.	P	F
3.	Jeziora przybrzeżne powstały wskutek działania lądolodu.	P	F

42 Przyjrzyj się fotografii i wykonaj polecenia.

(.... /3 pkt)

I. Podkreśl poprawne dokończenie zdania.

Fotografia przedstawia krajobraz **Tatr Wysokich / Tatr Zachodnich.**

II. Uzupełnij zdanie brakującymi informacjami.

Charakterystyczne cechy tego krajobrazu to:

-

-

-

43 Ponumeruj zdania od 1 do 5 tak, aby poprawnie przedstawiały kolejne etapy powstania obecnego krajobrazu Wyżyny Śląskiej. (.... /2 pkt)

....Powstanie kopalń.

....Odkrycie węgla kamiennego.

....Wybudowanie osiedli i miasteczek wokół miejsc wydobywania węgla.

....Utworzenie terenów zielonych na obszarach przekształconych.

....Utworzenie krajobrazu miejsko-przemysłowego.

44 Zaznacz poprawne dokończenie zdania. (.... /1 pkt)

Pozostałościami po lądolodzie, który ustąpił z pojezierzy kilkanaście tysięcy lat temu, są

A. piaszczyste wydmy.

B. jeziora i wzniesienia.

C. strome klify.

D. głębokie wąwozy.

45 Wymień trzy cechy krajobrazu wielkomiejskiego. (.... /3 pkt)

46 Podaj na podstawie opisu nazwę skały oraz nazwę krainy geograficznej, w której ta skała występuje powszechnie. (.... /2 pkt)

To skała zwięzła, złożona z pyłu. Łatwo ją rozkruszyć w dłoni. Na tej skale powstały bardzo żyzne gleby – czarnoziemy.

Nazwa skały:

Kraina geograficzna:

47 Uzupełnij zdania. (.... /2 pkt)

Wyżynę Krakowsko-Częstochowską budują głównie skały wapienne. Tworzą one charakterystyczny dla tego obszaru krajobraz, który powstał w wyniku To zjawisko polega na skał wapiennych przez i zawarty w niej dwutlenek węgla.

48 Podkreśl nazwy obiektów występujących w Tatrach Wysokich. (.... /2 pkt)

A. Dolina Kościeliska.

B. Dolina Rybiego Potoku.

C. Czerwone Wierchy.

D. Wielka Jaskinia Śnieżna.

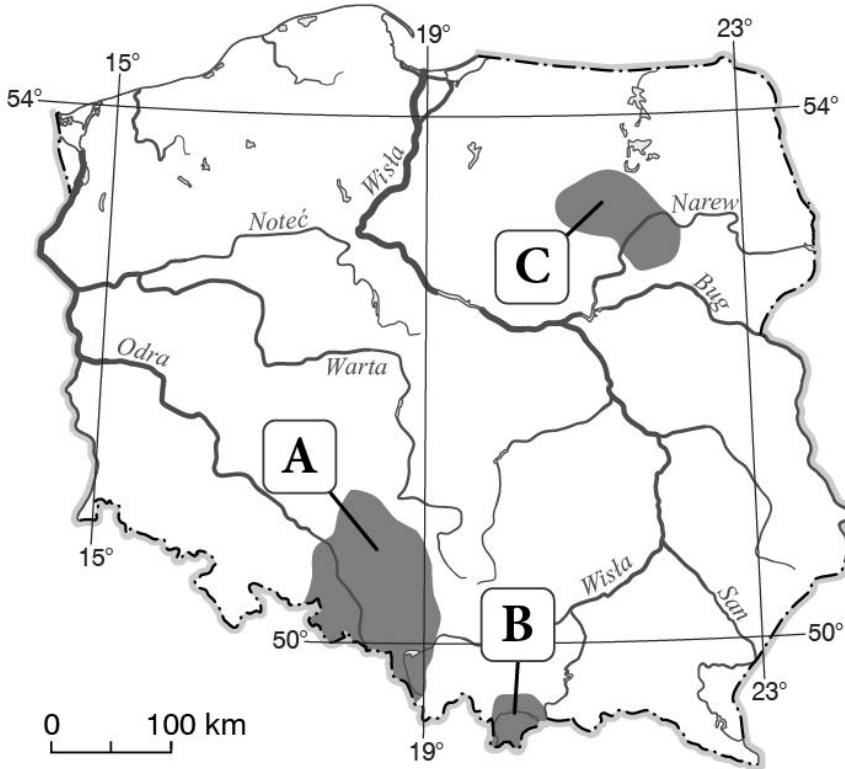
E. Morskie Oko.

49 Podaj trzy charakterystyczne cechy krajobrazu wielkomiejskiego. (.... /2 pkt)

50 Skreśl w poniższych zdaniach błędne informacje. (.... /4 pkt)

Wyzyna Krakowsko-Częstochowska od **wschodu / zachodu** sąsiaduje z Wyzyną Śląską. Wyzynę Krakowsko-Częstochowską budują głównie skały **wapienne / lessowe**. Tworzą one typowy dla tego obszaru krajobraz **lessowy / krasowy**. Charakterystyczne dla niego są **jaskinie / wąwozy**.

51 Przyporządkuj regionom oznaczonym na mapie literami A–C tradycje i zwyczaje charakterystyczne dla ich mieszkańców. (..../3 pkt)

I – wykonywanie kolorowych haftów i wycinanek

II – przyrządzanie kaminadli, zrazów wołowych oraz klusek śląskich

III – noszenie skórzanych butów, tzw. kierpców

A – B – C –

52 Wykonaj polecenie na podstawie zamieszczonych poniżej fotografii. (..../2 pkt)

A.

B.

Podaj nazwy krain geograficznych przedstawionych na fotografiach.

Fotografia A –

- 53** Uzasadnij twierdzenie, że turystyka zmienia krajobraz Tatr. (.... /1 pkt)
- 54** Zaznacz trzy atrakcje turystyczne Wyżyny Śląskiej. (.... /3 pkt)
- A. Zamek w Czersku.
 - B. Hala Spodek.
 - C. Zamek w Pszczynie.
 - D. Twierdza Modlin.
 - E. Ogród Saski.
 - F. Sztolnia Czarnego Pstrąga w Tamowskich Górach.
- 55** Zaznacz poprawne dokończenie zdania. (.... /1 pkt)
- Skala zwięzła, która składa się z pyłu, ma żółtą lub żółtawoszarą barwę i daje się łatwo rozkruszyć, to **less / brunatna**.
- 56** Zaznacz poprawne dokończenie zdania. (.... /1 pkt)
- Klifem nazywamy
- a) niski brzeg morski.
 - b) wysoki brzeg morski.
 - c) fragment morza wcinającego się w ląd.
 - d) długi i wąski półwysep usypany z piasku.
- 57** Skreśl błędne informacje w poniższych zdaniach. (.... /2 pkt)
- A. Charakterystyczną cechą krajobrazu Niziny Mazowieckiej jest występowanie **wysoczyzn / wąwozów**.
 - B. Największym miastem na Nizinie Mazowieckiej jest **Warszawa / Łódź**.
 - C. W centralnej części Niziny Mazowieckiej leży **Kotlina Kłodzka / Warszawska**.
 - D. Miodobranie Kurpiowskie to święto obchodzone w **Olsztynie / Myszyńcu**.
- 58** Przyjrzyj się mapie i zaznacz poprawne dokończenie zdania. (.... /1 pkt)

Osoba wykonująca mapę pomyliła się, ponieważ

- A. tam, gdzie są Karpaty, umieściła napis „Sudety”.
- B. tam, gdzie są pojezierza, umieściła napis „Niziny Środkowopolskie”.
- C. tam, gdzie są pobrzeża, umieściła napis „pojezierza”.

59 Podkreśl nazwy obiektów turystycznych znajdujących się na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej.

(.../2 pkt)

- A. Zamek w Reszlu.
- B. Hala Widowiskowo-Sportowa Spodek.
- C. Rynek w Kazimierzu Dolnym.
- D. Zamek w Pieskowej Skale.
- E. Dolina Prądnika.

60 Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

(.../2 pkt)

1.	W środkowej części Wybrzeża Słowińskiego znajduje się Mierzeja Helska.	P	F
2.	W Słowińskim Parku Narodowym ochronie podlegają wysokie wydmy.	P	F

61 Rozpoznaj trzy obiekty znajdujące się w Warszawie, a następnie zapisz ich nazwy.

(.../3 pkt)

- 1.
- 2.
- 3.

62 Oceń, czy podane informacje dotyczące pogody w górach są zgodne z prawdą. Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa.

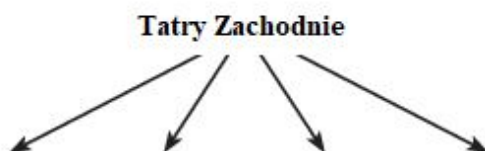
(.../2 pkt)

1.	Temperatura powietrza maleje o około 0,6°C co 100 m n.p.m.	P	F
2.	Im wyżej, tym większe są opady atmosferyczne.	P	F
3.	W wysokich partiach gór wiatr wieje słabiej niż u podnóża.	P	F

63 Wybierz i wpisz do diagramu numery tych nazw, które pasują do krajobrazu Tatr Zachodnich.

(.../2 pkt)

1. Morskie Oko.	5. Rysy.
2. Wielka Jaskinia Śnieżna.	6. Skały wapienne.
3. Dolina Pięciu Stawów Polskich.	7. Dolina Kościeliska.
4. Dolina Chochołowska.	8. Skały granitowe.

64 Na krajobraz Tatr składa się wiele ciekawych form skalnych. Wybierz i podkreśl poprawne dokończenia zdań.

(.../2 pkt)

- A. Pionowe zagłębienia w stokach to **granie** / **zleby**.
- B. Usypiska z odłamków skalnych to **stożki piargowe** / **przełęcz**.
- C. Ostre szczyty to **piargi** / **turnie**.

65 Na mapie literami A–D zaznaczono wybrane krainy geograficzne Polski, a na fotografiach przedstawiono dziedzictwo kulturowe tych krain. Wykonaj polecenia na podstawie zaprezentowanych materiałów.

(.../6 pkt)

a) Zapisz nazwy krain geograficznych zaznaczonych na mapie literami A–D.

b) Wpisz właściwe litery w puste miejsca na fotografiach prezentujących dziedzictwo kulturowe krain zaznaczonych na mapie. Następnie wpisz pod zdjęciami nazwy tych elementów dziedzictwa kulturowego.

66 Uzupełnij zdania dotyczące jednego z przedstawionych na fotografiach symboli Warszawy.

(.../2 pkt)

W Łazienkach Królewskich znajduje się pałac, który przedstawiono na zdjęciu Jego nazwa to

67 Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A lub B oraz 1 lub 2.

(.../1 pkt)

Dawniej Nizinę Mazowiecką porastały gęste lasy. Zostały one w większości wycięte ze względu na dogodne warunki do rozwoju

A.	rolnictwa,	ponieważ	1.	ta nizinna ma charakter równinny.
B.	przemysłu,		2.	przez tę nizinę płyną duże rzeki.

68 Na terenie naszego kraju znajdują się trzy duże jeziora. Uzupełnij poniższe zdania właściwymi odpowiedziami spośród podanych.

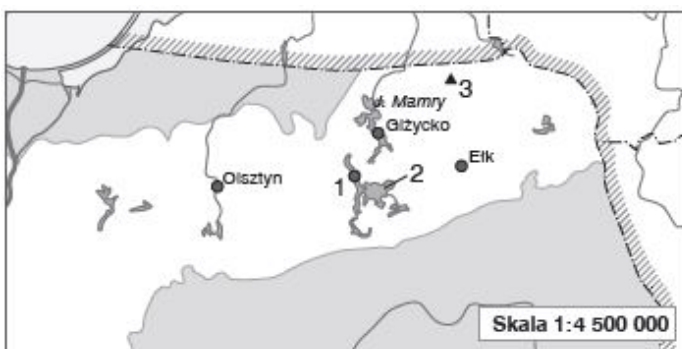
(.../2 pkt)

Największe jeziora występują A / B części pasa, na Pojezierzu C / D. Za ich powstanie odpowiada E / F.

- A. w zachodniej C. Pomorskim E. topnienie lądolodu
 B. we wschodniej D. Mazurskim F. duża liczba rzek

69 Na mapie pasa pojezierzy zaznaczono trzy obiekty występujące na Pojezierzu Mazurskim. Wybierz właściwe spośród podanych nazw. Wpisz je obok cyfr, którymi te obiekty oznaczono na mapie.

(.../2 pkt)

Mikołajki Węgorzewo jezioro Śniardwy jezioro Tały wzgórze polodowcowe – Szeska Góra wzgórze polodowcowe – Krzemieniucha

1.
2.
3.

70 Oceń, czy podane informacje dotyczące wybrzeży Morza Bałtyckiego są zgodne z prawdą. Zaznacz literę P, (..../2 pkt) jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa.

1.	Nadbrzeża są porośnięte głównie przez lasy iglaste.	P	F
2.	Wydmy porasta między innymi mikołajek nadmorski.	P	F
3.	Porty rybackie są schronieniem dla kutrów.	P	F

71 Na mapie zaznaczono wybrane pasy rzeźby terenu w Polsce, a obok zamieszczono zdjęcia niektórych pasów. Wykonaj polecenia na podstawie zaprezentowanych materiałów. (..../3 pkt)

a) Wpisz w puste miejsca na fotografiach litery z mapy oznaczające odpowiednie pasy rzeźby terenu. Uwaga: Jedna z fotografii powinna pozostać bez oznaczenia.

b) Zapisz nazwy pasów rzeźby terenu zaznaczonych na mapie literami A–C.

A. B. C.

72 Zaznacz poprawne dokończenie zdania. (..../1 pkt)

Jaskinie to podziemne sale i korytarze, które powstają w wyniku rozpuszczania się skał

- a) wapiennych. c) granitowych.
 b) lessowych. d) granitowych i lessowych

73 Zaznacz dwa czynniki, które sprzyjają rozwojowi rolnictwa na Wyżynie Lubelskiej. (..../2 pkt)

- a) Skały wapienne z formami krasowymi. c) Pokłady węgla kamiennego.
 b) Żyzne gleby brunatne i czarnoziemy. d) Korzystne warunki pogodowe.

74 Wyjaśnij, dlaczego na Nizinach Środkowopolskich przeważa krajobraz równinny.

(.../1 pkt)

75 Przyjrzyj się fotografiom, a następnie zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(.../1 pkt)

1. 2. 3.

Piętro tumi przedstawia fotografia oznaczona numerem

- A. 1. B. 2. C. 3.

76 Podkreśl dwie cechy krajobrazu wysokogórskiego.

(.../2 pkt)

- A. Uboga roślinność.
B. Duże wysokości względne i bezwzględne.
C. Liczne ostańce.
D. Głębokie doliny i strome stoki.
E. Rozległe wąwozy porośnięte drzewami.

77 Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

(.../3 pkt)

1.	W granicach Polski Tatry dzielą się na Tatry Wysokie i Tatry Wschodnie.	P	F
2.	Kilkadziesiąt tysięcy lat temu w Tatrach występowały lodowce górskie.	P	F
3.	Najdłuższą i najgłębszą jaskinią w Polsce jest Jaskinia Wielka Śnieżna.	P	F

78 Uzasadnij, że na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej znajduje się wiele atrakcji dla miłośników historii Polski.

(.../1 pkt)

79 Podkreśl dwie informacje dotyczące Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej.

(.../2 pkt)

- A. Charakterystyczną cechą jest występowanie rozległych, niemal płaskich równin.
B. Na lessach wykształciły się bardzo żyzne gleby – czarnoziemy.
C. Występuje tam wiele jaskiń oraz skałek wapiennych zwanych ostańcami.
D. Typowy dla tego obszaru jest krajobraz krasowy.

80 Na podstawie poniższego opisu rozpoznaj miasto położone na Wyżynie Lubelskiej. Zapisz jego nazwę.

(.../1 pkt)

Miasto zostało założone w XVI wieku. Zbudowano je na planie pięcioboku, z ulicami krzyżującymi się pod kątem prostym. Jego Stare Miasto zostało wpisane na „Listę światowego dziedzictwa UNESCO”.

Miasto:

81 Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(.../1 pkt)

Wyżyna Lubelska jest jednym z najważniejszych regionów rolniczych Polski, ponieważ

- A. w dolinach rzecznych wykształciły się bardzo żyzne gleby brunatne.
- B. region ten odznacza się najniższą roczną temperaturą powietrza.
- C. występują tam bardzo żyzne gleby – czarnoziemy.
- D. region ten odznacza się najwyższymi rocznymi opadami atmosferycznymi.

82 **Uzupełnij zdania brakującymi informacjami.**

(.... /3 pkt)

Rodowitymi mieszkańcami Wyżyny Śląskiej i okolic są

Najważniejszym świętem górników jest obchodzona 4 grudnia

W kuchni śląskiej przeważają

83 **Zaznacz poprawne dokończenie zdania.**

(.... /1 pkt)

Znaczne zmiany w krajobrazie Wyżyny Śląskiej spowodowało wydobycie bogatych złóż

- A. gazu ziemnego.
- B. węgla kamiennego.
- C. ropy naftowej.
- D. węgla brunatnego.

84 **Uzupełnij poniższy schemat literami A–E tak, aby przedstawiał kolejne etapy rozwoju krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej.**

(.... /2 pkt)

- A. Powstanie rozległego obszaru miejskiego połączonego gęstą siecią dróg i linii kolejowych.
- B. Rozbudowa osiedli i miasteczek.
- C. Odkrycie bogatych złóż węgla kamiennego.
- D. Rozpoczęcie wydobywania węgla kamiennego.
- E. Powstawanie kopalń oraz budowa zakładów przemysłowych.

..... → → → →

85 **Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.**

(.... /3 pkt)

1.	Warszawę zamieszkuje ponad 5 mln osób.	P	F
2.	W Warszawie znajduje się między innymi siedziba Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.	P	F
3.	Krajobraz Warszawy jest jednym z wielu przykładów krajobrazu wielkomiejskiego w Polsce.	P	F

86 **Wybierz odpowiedź A albo B oraz jej uzasadnienie 1 lub 2.**

(.... /2 pkt)

Na Nizinie Mazowieckiej panują

A.	korzystne warunki do rozwoju rolnictwa,	ponieważ	1.	występują tam urozmaicona rzeźba terenu i bardzo gęste lasy.
B.	niekorzystne warunki do rozwoju rolnictwa,		2.	występuje tam równina rzeźba terenu, a lasy przekształcono w pola uprawne.

87 Wybierz odpowiedź A albo B oraz jej uzasadnienie 1 lub 2.

(.../2 pkt)

Łądołód wycofał się z obszaru pojezierzy

A.	szybciej	niż z obszaru Niziny Mazowieckiej, dlatego	1.	ślady jego działalności zachowały się tam najlepiej.
B.	później		2.	tamtejszy krajobraz zaczął szybciej ulegać zmianom.

88 Przyjrzyj się fotografiom, a następnie wykonaj polecenia.

(.../2 pkt)

1.

2.

A. Zapisz numer fotografii przedstawiającej krajobraz Pojezierza Mazurskiego.

.....

B. Uzasadnij swój wybór.

.....

89 Podkreśl nazwy trzech jezior znajdujących się na Pojezierzu Mazurskim.

(.../1 pkt)

Mamry, Łebsko, Kisajno, Jamno, Gardno, Śniardwy, Drawsko

90 Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

(.../3 pkt)

1.	Najwięcej jezior znajduje się na Pojezierzu Pomorskim.	P	F
2.	Największe jeziora występują na Pojezierzu Wielkopolskim.	P	F
3.	Największym jeziorem w Polsce są Mamry.	P	F

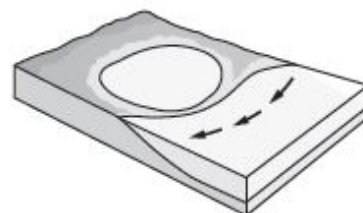
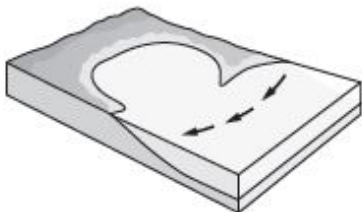
91 Podkreśl nazwy jezior przybrzeżnych znajdujących się na Wybrzeżu Słowińskim.

(.../1 pkt)

Mamry, Śniardwy, Łebsko, Niegocin, Jamno, Wigry, Gardno

92 Podaj nazwę formy terenu, której powstawanie przedstawia poniższy schemat.

(.../1 pkt)

Forma terenu: